

«ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ ΜΑΘΗΤΕΥΣΑΤΕ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»

(Ματθ.28,19)

(Θεολογικό σχόλιο – αφιέρωμα στην εορτή των Αγίων Αποστόλων.

Βιογραφική αναφορά στη ζωή και το έργο τους)

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

Στις 30 Ιουνίου η Αγία μας Εκκλησία εορτάζει με ξεχωριστή λαμπρότητα τη Σύναξη των Δώδεκα Αποστόλων. Βεβαίως υπάρχουν και οι προσωπικές μνήμες τους σε διάφορες ημερομηνίες του έτους, αλλά με αυτόν τον συλλογικό εορτασμό τιμάται σύμπασα η χορεία των μεγάλων αυτών ανδρών, οι οποίοι ως συνεχιστές του σωτηριώδους έργου του Κυρίου επί της γης, έστρεψαν τον ρου της ιστορίας και άλλαξαν κυριολεκτικά την μορφή του κόσμου! Εμείς ως συνειδητό εκκλησιαστικό σώμα γνωρίζουμε την ανεκτίμητη προσφορά τους στην εδραίωση και επέκταση της Εκκλησίας στον κόσμο και γι' αυτό με την ευκαιρία της σεπτής εορτής τους εναποθέτουμε σ' ατούς τη βαθιά μας ευγνωμοσύνη και τις ευχαριστίες μας.

Οι ιερές μορφές τους είναι ιστορημένες σε περίοπτες θέσεις στους ναούς μας και η μνεία και αναφοράς τους στις ιερές ακολουθίες είναι συχνές, διότι αυτοί αποτελούν τη σπουδαιότερη αγιολογική χορεία της Εκκλησίας μας. Χάρη στο δικό τους τιτάνιο αγώνα, τις αφάνταστες προσωπικές τους θυσίες, θεμελιώθηκε η Εκκλησία στον κόσμο, μέσα σε ένα εξαιρετικά εχθρικό για την εν Χριστώ σωτηρία και αλήθεια περιβάλλον. Επισφράγισμα του έργου τους υπήρξε ο εμποτισμός του με το αίμα τους. Στο σύνολό τους έδωσαν και αυτή τη ζωή τους για τον ευαγγελισμό του κόσμου.

Είναι πάντως γεγονός πως πολλοί χριστιανοί γνωρίζουν ελάχιστα για τα πρόσωπα και το έργο των αγίων Αποστόλων. Η σύντομη αυτή εργασία έχει ως στόχο να κάμει γνωστές τις προσωπικότητες και το έργο τους. Όμως ο συνειδητός χριστιανός δεν είναι παθητικός οπαδός και ουραγός κανενός αρχηγού, αλλά ενεργό κύτταρο του εκκλησιαστικού σώματος με γνώση, γνώμη και δημιουργική πρωτοβουλία στη ζωή της Εκκλησίας. Έτσι τον θέλει η ορθόδοξη παράδοσή μας.

Η λέξη απόστολος σημαίνει τον απεσταλμένο. Απόστολοι ονομάσθηκαν οι εκλεγμένοι και καλεσμένοι από τον Κύριο μαθητές Του να συνεχίσουν το σωστικό Του έργο, μετά την εις τους ουρανούς

Ανάληψή Του. Επίσης, σύμφωνα με την χαρακτηριστική Του προτροπή έγιναν οι μάρτυρες της Αναστάσεώς Του **«έως εσχάτου της γης»** (Πράξ.1,8).

Η εκλογή και η κλήση των Αποστόλων, οι οποίοι ως την Πεντηκοστή καλούνταν μαθητές, έγινε αμέσως με την αρχή της δημόσιας δράσης του Κυρίου, στη Γαλιλαία. Ευθύς μετά τη Βάπτισή Του κατευθύνθηκε στις όχθες της λίμνης Γενησαρέτ, όπου απευθύνθηκε στους εκεί αλιείς, στους οποίους είπε: **«δεύτε οπίσω μου και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων»** (Ματθ.4,20). Αυτοί **«ευθέως αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν autώ»** (Ματθ.4,21). Άλλοι **«αφέντες τον πατέρα αυτών Ζεβεδαίον εν τω πλοίω μετά των μισθωτών απήλθον οπίσω αυτού»** (Μαρκ.1,20).

Οι μαθητές ορίσθηκαν από τον Κύριο σε τρεις κύκλους ήτοι: τον στενό κύκλο των δώδεκα, τον ευρύτερο κύκλο των εβδομήκοντα και τον ευρύτατο κύκλο των πολυπληθών φίλων Του. Μεγαλύτερη σημασία είχε ο κύκλος των δώδεκα. Αυτοί βρισκόταν πλησίον Του και σ' αυτούς αποκάλυψε τα μυστήρια του Θεού. Αυτοί έλαβαν την ειδική χάρη της ιεροσύνης να επιτελούν τις αγιαστικές και λειτουργικές πράξεις της Εκκλησίας και να τη μεταδίδουν στους διαδόχους τους. Αυτοί είχαν την τιμή να ορισθούν ως οι κατ' εξοχήν συνεχιστές του έργου Του, διότι μόνο σε αυτούς είπε: **«Εγώ εξελεξάμην υμάς, και έθηκα υμάς ίνα υμείς υπάγετε και καρπόν φέρετε, και ο καρπός υμών μένη»** (Ιωάν.15,16). Μετά τη Ανάσταση τους κατέστησε επίσημα διαδόχους του έργου Του: **«καθώς απεσταλκέ με ο Πατήρ, καγώ πέμπω υμάς. Και τούτο ειπών ενεφύσησε και λέγει αυτοίς' λάβετε Πνεύμα Άγιον' αν τινών αφήτε τας αμαρτίας αφήνεται αυτοίς, αν τινών κρατήτε, κεκράτηνται»** (Ιωάν.20,21). Επίσης στο όρος της Γαλιλαίας, όπου είχαν συναχθεί οι έντεκα μαθητές, λίγο πριν την Ανάληψη τους είπε: **«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντας αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα ενετειλάμην υμίν»** (Ματθ.28,19-20).

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός δεν επέλεξε τους Αποστόλους Του από την ελίτ της τότε αριστοκρατίας, ή από τις τάξεις των πολιτικά ισχυρών, των οικονομικά δυνατών, ή τους κλειστούς κύκλους της διανοήσης, διότι η διαφθορά, η κατάπτωση και η έπαρση ήταν το

κύριο χαρακτηριστικό αυτών των ανθρώπων. Αντίθετα τους επέλεξε από τους άσημους, αδύναμους και αγράμματους ανθρώπους, οι οποίοι βίωναν την δυστυχία και την κακοδαιμονία της πτώσεως και της αμαρτίας καλλίτερα από τους πρώτους και καλλιεργούσαν έντονα στην ψυχή τους την προσδοκία της από το Θεό απολυτρώσεως. Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια του αποστόλου Παύλου: **«Επειδή γαρ εν τη σοφία του Θεού ουκ έγνω ο κόσμος δια της σοφίας τον Θεόν... τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα τους σοφούς καταισχύνη, και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός ίνα καταισχύνη τα ισχυρά και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξελέξατο ο Θεός, και τα μη όντα, ίνα τα όντα καταργήση, όπως μη καυχήσηται πάσα σάρξ ενώπιον του Θεού.»** (Α΄Κορ.1,21-29). Η άσημη προέλευση των Αποστόλων είναι από τα πρωτοχριστιανικά χρόνια ως σήμερα σημείο αναφοράς όλων των πολεμίων του Χριστιανισμού, ως δήθεν θρησκεία των παρακατιανών ανθρώπων. Η σάπια ψευτοδιάνοηση θα ήθελε έναν Χριστιανισμό «φιλοσοφικό», ο οποίος θα έδινε έναυσμα για ανώφελες συζητήσεις στους κλειστούς κύκλους των «πνευματικών ανθρώπων», αποκομμένο από τον αγιαστικό και σωστικό του ρόλο. Επειδή αυτός δεν ταιριάζει στα δικά τους μέτρα, γι' αυτό απορρίπτεται από αυτούς και πολεμείται λυσσαλέα σε όλες τις εποχές!

Το Άγιο Πνεύμα κατά την αγία ημέρα της Πεντηκοστής (Πραξ.2^ο κεφ.) μεταμόρφωσε τους άσημους, δειλούς και αγραμμάτους ψαράδες σε σοφούς άνδρες, σε πανίσχυρες προσωπικότητες, σε ολόφωτες υπάρξεις, οι οποίοι καταύγασαν την οικουμένη. Η συγκλονιστική εμπειρία της Αναστάσεως του Κυρίου και η επέλευση της δυνάμεως του Αγίου Πνεύματος έδωσαν σε αυτούς αφάνταστη ορμή. Διασκορπίστηκαν σε όλον τον κόσμο για να διαλαλήσουν το νέο, ελπιδοφόρο και σωτήριο μήνυμα της εν Χριστώ απολυτρώσεως του ανθρωπίνου γένους. Οι πυρωμένες από θείο ζήλο καρδιές τους και το φλογερό τους κήρυγμα έκαναν τις καρδιές των ανθρώπων να δονούνται από λαχτάρα για λύτρωση. Ο σπόρος του Ευαγγελίου ρίχνονταν από αυτούς τους άοκνους και θείους εργάτες σε κάθε μέρος της οικουμένης και αύξανε θεαματικά.

Τα σκοτάδια της πλάνης διαλύονταν με το άκουσμα της ευαγγελικής αλήθειας. Οι δεισιδαίμονες τυραννικές αντιλήψεις

παραμερίζονταν μπροστά στην πνευματική ελευθερία του χριστιανικού μηνύματος. Οι ασήμαντοι αυτοί αλιείς της Γαλιλαίας έστρεψαν την ιστορία του κόσμου στον δρόμο της ανθρωπιάς, του πολιτισμού και της προόδου. Οι ταπεινοί και καταφρονημένοι άνθρωποι της παλαιάς εποχής, οι οποίοι δεν είχαν μεγαλύτερη αξία από εκείνη των ζώων και των πραγμάτων, αναδείχτηκαν, χάρις στο κήρυγμα εκείνων, για πρώτη φορά σε ανθρώπινες αξίες και ακόμα περισσότερο, σε ζωντανές εικόνες του Θεού! Πολλοί ισχυροί κατάλαβαν ότι η εγκόσμια ισχύς τους δεν είχε πραγματική αξία και γι' αυτό την αποποιήθηκαν. Μια νέα πρωτόγνωρη παγκόσμια αδελφότητα γεννήθηκε στον κόσμο, η Εκκλησία του Χριστού, ως μια νέα πραγματικότητα αγάπης και συναδελφώσεως των ανθρώπων και των λαών μέσα στον απάνθρωπο κόσμο της αμαρτίας και του κακού, ως μέσον σωτηρίας και απολυτρώσεως από την δουλεία της αμαρτίας και της φθοράς.

Η ανθρωπότητα και ο σύγχρονος πολιτισμός οφείλει μεγάλη ευγνωμοσύνη στους αγίους Αποστόλους. Ό,τι δεν κατόρθωσε η διανόηση και η δύναμη του αρχαίου κόσμου, το κατόρθωσε η χορεία των Μαθητών και Αποστόλων του Χριστού. Όμως ο κόσμος, δυστυχώς, όχι μόνο δεν εκτίμησε την προσφορά τους, αλλά το αντίθετο, έκαμε ό,τι μπορούσε για να ματαιώσει και να γκρεμίσει ό,τι εκείνοι έκτιζαν. Ο απόστολος Παύλος περιέγραψε πολύ παραστατικά τις δυσκολίες της αποστολής τους ως εξής: **«ημάς τους αποστόλους εσχάτους απέδειξεν, ως επιθανάτιους, ότι θέατρον εγεννήθημεν τω κόσμω, και αγγέλοις και ανθρώποις, ημείς μωροί δια Χριστόν, υμείς φρόνιμοι εν Χριστώ, ημείς ασθενείς, υμείς δε ισχυροί ὑμείς ένδοξοι, ημείς δε άτιμοι. Άχρι της άρτι ώρας και πεινώμεν και διψώμεν και γυμνητεύομεν και κολαφιζόμεθα και αστατούμεν και κοπιώμεν εργαζόμενοι ταις ιδίαις χερσί' λοιδορούμενοι ευλογούμεν, διωκόμενοι ανεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλούμεν' ως περικαθάρματα του κόσμου εγεννήθημεν, πάντων ερίψημα έως άρτι»** (Α' Κορ.4,9-13). Οι μύριες αυτές δυσκολίες, οι κακουχίες, οι κόποι και προπαντός οι απάνθρωποι διωγμοί δεν τους πτόησαν. Το έργο τους καρποφορούσε, διότι το αύξανε το ενοικούν στην Εκκλησία Άγιο Πνεύμα (Ιωάν.15,26).

Το έργο των αγίων Αποστόλων συνεχίστηκε και συνεχίζεται δια των διαδόχων αυτών. Σε κάθε μέρος, όπου ίδρυναν τοπικές εκκλησίες, χειροτονούσαν επισκόπους και πρεσβυτέρους για να συνεχίσουν το έργο τους. Γράφει ο άγιος Λουκάς στο βιβλίο των Πράξεων, το κατ' εξοχήν βιβλίο της ιεραποστολής της Εκκλησίας μας: **«Χειροτονήσαντες δε αυτοίς πρεσβυτέρους κατ' εκκλησίαν και προσευξάμενοι μετά νηστειών παρέθετο αυτούς τω Κυρίω, εις ον πεπιστεύκασι»** (Πράξ.14,23). Αυτή η αδιάκοπη διαδοχή συνεχίζεται ως σήμερα και χαρακτηρίζεται ως αδιάκοπη διαδοχή προσώπων και πίστεως και γι' αυτό ονομάζεται η Εκκλησία μας Αποστολική. Όλοι λοιπόν όσοι εργάζονται στην Εκκλησία του Χριστού, κληρικοί και λαϊκοί συνεχίζουν κατ' ουσίαν το έργο των αγίων Αποστόλων. Τόσο μεγάλο είναι το έργο που επιτελούν!

Όλοι εμείς οι πιστοί του Χριστού και προσκυνητές της σεπτής εορτής των Αγίων Αποστόλων, των **«Συνεργών του Χριστού»** (Β' Κορ.6,1), έχουμε χρέος να αποδίδουμε σε αυτούς την αρμόζουσα τιμή, διότι η αγία μας Εκκλησία είναι θεμελιωμένη πάνω σε αυτές τις μεγάλες προσωπικότητες. Αυτό το βεβαιώνει ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, ο οποίος είδε στην Αποκάλυψη την θριαμβεύουσα εν ουρανοίς Εκκλησία του Χριστού, θεμελιωμένη επί **«θεμελίους δώδεκα και επ' αυτών δώδεκα ονόματα των δώδεκα αποστόλων του Αρνίου»** (Αποκ.10,21).

Παραθέτουμε στη συνέχεια σύντομες βιογραφίες των Αγίων Αποστόλων.

1. Πέτρος

Ο κορυφαίος αυτός Απόστολος του Χριστού ήταν Ιουδαίος και ονομαζόταν Σίμων. Γεννήθηκε στην μικρή και άσημη πόλη τη Βησθαϊδά. Ο Πατέρας του ονομαζόταν Ιωνάς. Έζησε σε αφάνταστη φτώχεια και στερήσεις. Όμως μεγάλωσε σε περιβάλλον ευσεβείας. Οι γονείς του ανήκαν στους λιγοστούς πιστούς ευσεβείς Ιουδαίους της εποχής τους, οι οποίοι περίμεναν εναγώνια τον Μεσσία και την μεσσιανική εποχή κατά την οποία θα τερματίζονταν η κακοδαιμονία της ανθρωπότητας. Αυτή την πίστη και την ευσέβεια μετέδωσαν στα παιδιά τους. Γράμματα έμαθε ελάχιστα, προφανώς γνώριζε μόνο γραφή και ανάγνωση. Αδελφός του υπήρξε ο πρωτόκλητος Ανδρέας.

Μετά το θάνατο του πατέρα του ο Πέτρος νυμφεύτηκε την κόρη του Αριστοβούλου, ανεψιά του Αποστόλου Βαρνάβα, σε αντίθεση με τον Ανδρέα, ο οποίος δεν νυμφεύτηκε ποτέ. Έκαμε δύο παιδιά, ένα γιο και μια κόρη, των οποίων αγνοούμε τα ονόματα. Αγνοούμε επίσης και το όνομα της συζύγου του. Εγκαταστάθηκε στο σπίτι του πεθερού του στην Καπερναούμ και ασκούσε μαζί με τον αδελφό του Ανδρέα, το επάγγελμα του ψαρά στην παρακείμενη λίμνη της Γενισαρέτ.

Μετά την σύλληψη του Ιωάννου του Βαπτιστού, ο Κύριος πήγε στα μέρη της Γαλιλαίας, στις περιοχές γύρω από την μαγευτική λίμνη, για να κηρύξει το ευαγγέλιο της σωτηρίας του κόσμου. Εκεί συνάντησε τους περισσότερους από τους μαθητές του, ψαράδες το επάγγελμα, τους οποίους κάλεσε να γίνουν στο εξής **«αλιείς ανθρώπων»** (Ματθ.4,20), συνεργοί Του στο έργο της σωτηρίας του κόσμου.

Ο ενθουσιώδης και ευσεβής Πέτρος πέταξε τα δίχτυα από τους πρώτους και Τον ακολούθησε πιστά. Λόγω του δυναμικού χαρακτήρα του και της ιδιαίτερης αφοσίωσής του στον Κύριο αξιώθηκε να έχει το προβάδισμα έναντι των άλλων αποστόλων και να ομιλεί συχνά εκ μέρους αυτών. Ομολόγησε πρώτος ότι ο Χριστός είναι **«ο Υιός του Θεού του ζώντος»** (Ματθ.16:17). Ο Κύριος εξετίμησε αυτή την ομολογία, και τον διαβεβαίωσε πως πάνω σε αυτή την ομολογία πίστεως **«οικοδομήσω μου την Εκκλησίαν»** (Ματθ.16,18).

Ακολούθησε το Χριστό πιστά σε όλη την τριετή δράση Του. Την ώρα της σύλληψής Του αντέδρασε βίαια. Τον ακολούθησε επίσης γεμάτος αγωνία και θλίψη στο ανίερο δικαστήριο του ιουδαϊκού ιερατείου, παρ' όλο ότι σε μια στιγμή αδυναμίας και φόβου Τον αρνήθηκε, έστω και λεκτικά και γι' αυτό μετάνιωσε πικρά και έκλεγε σε όλη του τη ζωή (Ματθ.26,75).

Αξιώθηκε να δει από τους πρώτους το κενό μνημείο και να διαπιστώσει την Ανάσταση του Χριστού. Το συγκλονιστικό αυτό το γεγονός τον μεταμόρφωσε κυριολεκτικά. Το φλογερό του κήρυγμα την ημέρα της Πεντηκοστής έκαμε να πιστέψουν τρεις χιλιάδες ψυχές, να βαπτιστούν και να ιδρυθεί έτσι η ιστορική επίγεια Εκκλησία του Χριστού.

Κατόπιν η ζωή και η δράση του υπήρξε θαυμαστή. Κήρυξε με ζήλο και θάρρος στην Παλαιστίνη και εδραίωσε την Εκκλησία. Άπειρα επίσης θαύματα έκανε για τη δόξα του Χριστού. Για την όλη δράση του διώχτηκε σκληρά από τους ομοφύλους του. Κατόπιν πήγε στη Αντιόχεια και ίδρυσε εκεί την τοπική Εκκλησία, μια από τις σημαντικότερες πρωτοχριστιανικές κοινότητες. Ύστερα περιόδευσε την Γαλατία, την Καππαδοκία, την Βιθυνία, τον Πόντο, την Ελλάδα. Υπάρχουν πληροφορίες ότι έμεινε για πολύ στην Κόρινθο, κηρύττοντας και νουθετώντας.

Στην ορθόδοξη παράδοσή μας δεν υπάρχουν πληροφορίες για το τέλος του μεγάλου αυτού Αποστόλου. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι γέρος και κατάκοπος βρήκε μαρτυρικό θάνατο στην Αντιόχεια.

Υπάρχει βέβαια και η παράδοση Ρωμαιοκαθολικών περί μεταβάσεως του Πέτρου στη Ρώμη. Την παράδοση αυτή πολλοί ορθόδοξοι μελετητές την αμφισβητούν, διότι στηρίζεται σε μεταγενέστερα ψευδεπίγραφα κείμενα, τις λεγόμενες «Ψευδοϊσιδώρειες Διατάξεις», τις οποίες εφεύραν οι παπικοί προκειμένου να στηρίξει το παπικό πρωτείο εξουσίας σε ολόκληρη την Εκκλησία.

Σύμφωνα με αυτή την παράδοση ο Πέτρος κατέληξε στην πολυάριθμη πρωτεύουσα της απέραντης Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, την Ρώμη. Ίδρυσε την τοπική εκκλησία και έγινε ο πρώτος επίσκοπός της. Κήρυττε νυχθημερόν στη μεγάλη πόλη και κατόρθωσε να μεταστρέψει πλήθος κατοίκων στον Χριστιανισμό. Την ίδια εποχή βρισκόταν στη Ρώμη και ο διαβόητος Σίμων ο μάγος, γνωστός από τις Πράξεις των Αποστόλων (κεφ. 8:9). Εκεί με τις διάφορες μαγανείες και τα μαγικά κόλπα προκαλούσε τον θαυμασμό του πλήθους και γι' αυτό απέκτησε πολλούς οπαδούς. Όμως βρήκε μπροστά του τον αληθινό άνθρωπο του Θεού, τον Απόστολο Πέτρο, ο οποίος με σειρά θαυμάτων ξεσκέπασε τον απατεώνα μάγο, τον απέδειξε ως συνεργό των δαιμόνων και φανέρωσε την ανίκητη δύναμη του αληθινού Θεού.

Στα χρόνια εκείνα βασίλευε στη Ρώμη ο παράφρονas Νέρων, ένας από τους πιο μισητούς και αιμοδιψείς δικτάτορες της ιστορίας. Προκειμένου να αποποιηθεί από το προσωπικό του έγκλημα για την πυρπόληση της Ρώμης, το απέδωσε στους Χριστιανούς. Για να γίνει

πιστευτός, κήρυξε σκληρό διωγμό κατά της νέας πίστεως. Χιλιάδες Χριστιανοί συνελήφθησαν και οδηγήθηκαν σε φρικτά μαρτύρια και στο θάνατο.

Ο Πέτρος, ένα από τα κορυφαία μέλη της Εκκλησίας που παρεπιδημούσε στη Ρώμη, έγινε ο κυριότερος στόχος των διωκτών. Γι' αυτό και έκρινε σκόπιμο να φύγει κρυφά από την πόλη και να γλιτώσει. Καθώς βάδιζε βιαστικά την περίφημη Απία οδό είδε μπροστά του τον Κύριο, ο Οποίος τον ρώτησε **«Quo Vadis?»** δηλαδή **«που πηγαίνεις;»**. Τότε ο ένθερμος Απόστολος κατάλαβε πως η φυγή του αυτή ισοδυναμούσε με νέα άρνηση του Χριστού. Γι' αυτό με δάκρυα στα μάτια γύρισε πίσω και συνελήφθη και καταδικάστηκε σε σταυρικό θάνατο. Όταν οδηγήθηκε στο μαρτύριο παρακάλεσε τους δημίους του να τον σταυρώσουν ανάποδα, με το κεφάλι προς τα κάτω, διότι όπως είπε δεν θεωρούσε τον εαυτό άξιο να σταυρωθεί σαν τον αγαπημένο Δάσκαλο και Θεό του! Έτσι παρέδωσε την αγία του ψυχή στον Χριστό, το δε αγιασμένο λείψανό του το περιμάζεψαν οι πιστοί και το έθαψαν σε τόπο έξω από την πόλη. Η σεπτή του μνήμη εορτάζεται στις 29 Ιουνίου, μαζί με τον κορυφαίο απόστολο Παύλο.

Ο Απόστολος Πέτρος έγραψε δύο Καθολικές Επιστολές. Αυτές, η μεν πρώτη απευθύνονταν στους Χριστιανούς του Πόντου, της Γαλατίας, της Καππαδοκίας, της Ασίας και της Βιθυνίας, η δε δεύτερη σε όλους τους Χριστιανούς. Μέσα από αυτές προσπαθεί να στηρίξει τους πιστούς στις θλίψεις που υφίστανται εξ' αιτίας της πίστης των στον Ιησού Χριστό.

2. Ανδρέας

Ο Απόστολος Ανδρέας ήταν αδελφός του Σίμωνος Πέτρου, γιοι του Ιωνά. Πιθανότατα ήταν μεγαλύτερος στην ηλικία από τον Πέτρο. Συγκατοικούσε με αυτόν στην Καπερναούμ και συνεργαζόταν ως αλιέας στην λίμνη της Γενησαρέτ (Ματθ.4,18. Μαρκ.1,29). Πρωτύτερα είχε χρηματίσει μαθητής του Ιωάννου του Βαπτιστού. Εκεί κοντά στον Τίμιο Πρόδρομο απέκτησε σπάνια ευσέβεια και το σπουδαιότερο έμαθε για τον ερχόμενο Μεσσία. Φαίνεται ότι ήταν παρών όταν ο Ιωάννης έδειξε με το δάκτυλό του τον Κύριο και είπε: **«ίδε ο αμνός του Θεού, ο αίρων τας αμαρτίας του κόσμου»** (Ιωάν.1,30). Αυτή η φανέρωση του Μεσσία έκαμε προφανώς τον

ευσεβή ψαρά να ακολουθήσει πρώτος τον Κύριο, χωρίς κανέναν δισταγμό και γι' αυτό ονομάστηκε **«Πρωτόκλητος»** (Ιωάν.1,35-41).

Το όνομα του Ανδρέα αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη πάντοτε μαζί με του Φιλίππου, ο οποίος καταγόταν, όπως και εκείνος, από την Βηθσαϊδά. Μαζί με αυτόν είχε εκφράσει τη δυσπιστία του για τον χορτασμό των πεντακισχιλίων ανθρώπων με τους πέντε κρίθινους άρτους και τους δύο ιχθείς (Ιωάν.6,6-9). Αναφέρεται επίσης και στην περίπτωση της παρακλήσεως των Ελλήνων να ιδούν τον Κύριο (Ιωάν.12,20-22). Για τελευταία φορά αναφέρεται το όνομα του Ανδρέα στην Καινή Διαθήκη, όταν ανέβηκε μαζί με τους άλλους Αποστόλους στο υπερώο της Ιερουσαλήμ **«προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν τη προσευχή και τη δεήσει συν γυναίξί και Μαρία τη μητρί του Ιησού και συν τοις αδελφοίς αυτού»** (Πραξ.1,13-14), όπου και έλαβε μαζί με τους άλλους τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος (Πράξ.2,4).

Μετά την Πεντηκοστή έλαχε σ' αυτόν να αποσταλεί για ευαγγελισμό στην Έφεσο, όπου μαζί με τον Απόστολο Ιωάννη κήρυξαν μαζί και εδραίωσαν την Εκκλησία της μεγάλης αυτής πόλεως. Στη συνέχεια, σύμφωνα με τον ιστορικό Ευσέβιο μετέβηκε και κήρυξε στη Σκυθία. Κατά τον άγιο Γρηγόριο το Ναζιανζηνό πέρασε στο Βυζάντιο, όπου ίδρυσε και εκεί Εκκλησία, γι' αυτό θεωρείται ως ο ιδρυτής της αποστολικής Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως. Από εκεί ήρθε στην Ελλάδα και κήρυξε κατ' αρχάς στην Ήπειρο. Σύμφωνα με τον άγιο Ιερώνυμο έφθασε στην Αχαΐα, όπου ίδρυσε Εκκλησία. Εκεί στην Πάτρα συνελήφθη από τους διώκτες ειδωλολάτρες και υπέστη μαρτυρικό θάνατο, σταυρώθηκε κατακεφαλής επί σταυρού που είχε το σχήμα του γράμματος Χ, γι' αυτό και ο τύπος αυτός του σταυρού καλείται **«Σταυρός του Αγίου Ανδρέου»**. Το λείψανό του φυλασσόταν από τους Χριστιανούς με ευλάβεια ως τα χρόνια των σταυροφοριών, οπότε το άρπαξαν οι Λατίνοι και το μετακόμισαν στην Ιταλία. Τα τελευταία χρόνια δωρίθηκε η τίμια κάρα του στην Αποστολική Εκκλησία των Πατρών και φυλάσσεται στον μεγαλοπρεπή ναό του στην πρωτεύουσα της Πελοποννήσου. Η μνήμη του εορτάζεται στις 30 Νοεμβρίου.

3. Ιάκωβος ο Ζεβεδαίου

Ο Απόστολος Ιάκωβος ήταν γιος του Ζεβεδαίου (Ματθ.4,21. Μαρκ.1,19. 3,17. Λουκ.5,10) και της Σαλώμης (Ματθ.20,20.Μαρκ.15,40.16,1) και πρεσβύτερος αδελφός του μαθητού και Ευαγγελιστού Ιωάννου (Μαρκ.5,37). Καταγόταν και αυτός από την Βηθθαϊδά της Γαλιλαίας. Ασχολούνταν με την αλιεία στη λίμνη της Γενησαρέτ, μαζί με τον Ιωάννη, έχοντας μαζί τους και τον πατέρα τους, καθώς και πολλούς εργάτες. Είχαν δικό τους πλοίο και φαίνεται πως διεύθυναν αρκετά εύρωστη επιχείρηση, με οποία συνεργαζόταν και ο Πέτρος (Λουκ.5,10). Παρ' όλα αυτά όταν άκουσαν το κήρυγμα του Ιησού **«αφέντες τον πατέρα αυτών Ζεβεδαίον εν τω πλοίω μετά τω μισθωτών απήλθον οπίσω αυτού»** (Μαρκ.1,20).

Ο Ιάκωβος μαζί με τον Πέτρο και τον Ιωάννη βρισκόταν πλησιέστερα στον Κύριο και γι' αυτό έγιναν μάρτυρες πολλών μεγάλων γεγονότων, που δεν τα βίωσαν οι άλλοι Απόστολοι. Έγιναν αποκλειστικοί μάρτυρες της Μεταμορφώσεως του Κυρίου (Ματθ.17,1.Μαρκ.9,2.Λουκ.9,28). Είδαν την θαυμαστή ανάσταση της κόρης του αρχισυνάγωγου Ιάειρου (Μάρκ.5,27. Λουκ.8,51). Είχαν την τιμή να προσκληθούν από τον Ιησού κοντά Του κατά τις ώρες της αγωνίας στον κήπο της Γεθσημανή (Μάρκ.14,33.Ματθ.26,37). Η οικειότητα αυτή οδήγησαν προφανώς τον Ιάκωβο με τον αδελφό του Ιωάννη να ζητήσουν μέσω της μητέρας τους από τον Κύριο πρωτοκαθεδρία στην εγγόσμια βασιλεία Του, παρανοώντας την αποστολή του Μεσσία (Ματθ.20,20-23.Μαρκ.10,35).

Τον Ιάκωβο χαρακτήριζε ζωηρός ενθουσιασμός και βαθιά πίστη. Μετά την Πεντηκοστή του έλαχε να κηρύξει το Ευαγγέλιο στην ευρύτερη περιοχή της Παλαιστίνης. Μεγάλο πλήθος ανθρώπων μεταστρέφονταν στη νέα πίστη και άλλαζε τρόπο ζωής χάρις στο έργο του Ιακώβου. Αυτό θορύβησε ιδιαίτερα τους άρχοντες των Ιουδαίων, οι οποίοι τον συνέλαβαν και τον αποκεφάλισαν, με διαταγή του Ηρώδη, το 44 μ.Χ. (Πράξ.12,2). Ο Ιάκωβος είναι ο πρώτος μάρτυρας μεταξύ των Αποστόλων. Η μνήμη του εορτάζεται από την Εκκλησία στις 30 Απριλίου.

4. Ιωάννης

Ήταν γιος του Ζεβεδαίου και της Σαλώμης (Ματθ.4,21. Μαρκ.15,40) και αδελφός του αποστόλου Ιακώβου. Η μητέρα τους

Σαλώμη ήταν πιθανότατα συγγενής, ίσως εξαδέλφη της Θεοτόκου, που σημαίνει ότι οι δυο αδελφοί απόστολοι ήταν κατά σάρκα εξαδέλφια του Κυρίου και σ' αυτό ίσως έγκειται η οικειότητά τους με Αυτόν, ιδιαίτερα του Ιωάννη, ο οποίος αυτοχαρακτηρίζεται στο Ευαγγέλιό του ως **«ο μαθητής ον ηγάπα ο Ιησούς»** (Ιωάν.13,23). Όπως αναφέραμε και για τον Ιάκωβο, ο

Ιωάννης ζούσε με την οικογένειά του στην Γαλιλαία και διατηρούσε επικερδή και εύρωστη αλιευτική επιχείρηση, έχοντας δικό τους πλοίο και εργάτες (Μαρκ.1,20). Φαίνεται πως οι οικογένεια του Ιωάννη ήταν εύπορη. Αυτό συμπεραίνεται από το γεγονός ότι η Σαλώμη, η μητέρα του, ήταν μια από τις μαθήτριες του Κυρίου, η οποία τον υπηρετούσε από των υπάρχόντων της (Λουκ.8,3. Μαρκ.15,40). Η αγορά επίσης των πανάκριβων αρωμάτων για να αλείψουν το νεκρό σώμα του Χριστού μαρτυρεί αυτόν τον ισχυρισμό (Μαρκ.16,1). Ότι επίσης ο Ιωάννης έλαβε την μητέρα του Ιησού υπό την δική του φροντίδα είναι ένδειξη οικονομικής ανέσεως της οικογένειάς του. Φαίνεται επίσης πως η οικογένεια του Ιωάννη είχε και κοινωνική καταξίωση. Το γεγονός ότι αυτός ήταν γνωστός στον πανίσχυρο και απλησίαστο αρχιερέα Καϊάφα και έτσι δυνήθηκε να εισέλθει στο συνέδριο, που δίκασε τον Ιησού μαζί με τον Πέτρο, επιβεβαιώνει αυτόν τον ισχυρισμό (Ιωάν.18,15).

Ο Ιωάννης από μικρός υπήρξε πιστός μαθητής του Ιωάννου του Βαπτιστού. Με μεγάλη προσοχή άκουε από τον μεγάλο ερημίτη και προφήτη τις περί του Μεσσία προαγγελίες του. Επιθυμούσε με λαχτάρα να έρθει Εκείνος στις μέρες του και να τον γνωρίσει. Κάποια μέρα ο Βαπτιστής, έχοντας μαζί του τους δυο μαθητές του Ιωάννη και Ανδρέα, είδε τον Ιησού να βαδίζει κοντά. Τότε μαρτύρησε γι' Αυτόν λέγοντας: **«ίδε ο Αμνός του Θεού»** (Ιωάν.1,37). Αμέσως οι δυο μαθητές ακολούθησαν τον Ιησού και τον ρώτησαν που μένει. Αυτός τους είπε: **«έρχεσθε και ίδετε»** (Ιωάν.1,40). Αυτοί είδαν που μένει και έμειναν μαζί Του όλη την ημέρα. Ο Ιωάννης συγκινήθηκε αφάνταστα από αυτή τη συνάντηση γι' αυτό πήρε τη μεγάλη απόφαση, μαζί με τον αδελφό του Ιάκωβο. Άφησαν την αλιευτική επιχείρηση και ακολούθησαν τον Κύριο (Μαρκ.1,20).

Όπως αναφέραμε και στη βιογραφία του Ιακώβου, ο Ιωάννης ανήκε στον στενό κύκλο των τριών μαθητών του Κυρίου. Συμπεραίνεται ότι ήταν ο μικρότερος στην ηλικία μαθητής του

Κυρίου, σχεδόν έφηβος. Ο υπέροχος χαρακτήρας του, η υπακοή του, η πίστη και η αφοσίωσή του στον Κύριο, είχαν ως συνέπεια να είναι λίαν αγαπητός από τον Ιησού και τους άλλους αποστόλους. Εξ' αιτίας του σπάνιου αυθορμητισμού του επονομάστηκε από τον Κύριο **Βοαναργές** (= υιός βροντής), όπως και ο αδελφός του Ιάκωβος. Κάποια ημέρα όταν διέρχονταν κώμη της Σαμάρειας και οι κάτοικοι δεν τους δέχτηκαν, ζήτησε από τον Κύριο να πέσει φωτιά από τον ουρανό και να τους αφανίσει. Φυσικά ο Χριστός τους απάντησε πως: **«Ουκ οίδατε ποίου πνεύματος εστέ υμείς' ο υιός του ανθρώπου ουκ ήλθε ψυχάς ανθρώπων απολέσαι, αλλά σώσαι»** (Λουκ.9,54).

Ως στενός μαθητής του Χριστού ευτύχησε να δει το θαύμα της Μεταμορφώσεως του Κυρίου (Ματθ.17,1.Μάρκ.9,2), την ανάσταση της κόρης του Ιαείρου (Μαρκ.5,35.Λουκ.8,51) και να βιώσει την αγωνία του Διδασκάλου Του στον κήπο της Γεθσημανή (Ματθ.26,37.Μαρκ.14,33). Μαζί με τον Πέτρο στάλθηκε να ετοιμάσει τον Πασχάλιο Δείπνο (Λουκ.22,8). Κατά την ώρα του Δείπνου έπεσε στο στήθος του Κυρίου, παρακαλώντας Του να τους αποκαλύψει ποιος είναι υποψήφιος προδότης μαθητής (Ιωάν.13,25). Βρήκε το θάρρος και παρέστη στη δίκη του Ιησού (Ιωάν.18,16) και παραστάθηκε περίλυπος κάτω από το σταυρό στον φρικτό Γολγοθά. Ευτύχησε επίσης να γίνει ο προστάτης της Θεομήτορος κατά παράκληση του Εσταυρωμένου Διδασκάλου Του (Ιωάν.19,26). Αξιώθηκε να είναι ο πρώτος μαθητής που είδε το κενό μνημείο (Ιωάν.20,2-4).

Το άτοπο της αιτήσεως πρωτοκαθεδρίας στην εγκόσμιο βασιλεία του Χριστού, όπως εσφαλμένα την φανταζόταν, προκάλεσε την αγανάκτηση των άλλων μαθητών, όμως όπως φαίνεται αμέσως συνετίσθηκε (Μάρκ.10,35).

Μετά την Πεντηκοστή έμεινε κατ' αρχήν στην Ιερουσαλήμ ως σημαίνον στέλεχος της Εκκλησίας (Γαλ.2,9). Μαζί με τον Πέτρο ποιούσαν, δια του Κυρίου εξαίσια θαύματα (Πράξ.3, 7). Στάθηκαν με παρρησία απέναντι στους αρχιερείς και ομολόγησαν τον Χριστό (Πράξ.4,13-22). Απεστάλη μαζί με τον Πέτρο στην Σαμάρεια να κηρύξουν το λόγο του Θεού (Πράξ.8,14).

Αργότερα μετέβη στην Μ. Ασία, όπου έγινε επίσκοπος της Εφέσου. Το 95 μ. Χ. εξορίσθηκε στην Πάτμο, όπου έγραψε το βιβλίο της Αποκαλύψεως. Πέθανε σε βαθύτατο γήρας περί το 100 μ. Χ. στην Έφεσο. Κατά την παράδοση δεν βρέθηκε το σепτό του λείψανο, πιστεύοντας ότι μετέστη από τον Κύριο. Η μνήμη του εορτάζεται στις 24 Σεπτεμβρίου.

Ο Ιωάννης έγραψε το ομώνυμο Ευαγγέλιο, καθώς τις τρεις Καθολικές Επιστολές και την Αποκάλυψη. Στα ιερά αυτά συγγράμματα είναι έκδηλη η προτροπή του για αγάπη των ανθρώπων, όπως τη δίδαξε ο Χριστός, γι' αυτό και ονομάστηκε απόστολος και ευαγγελιστής της αγάπης.

5. Φίλιππος

Καταγόταν από την Βησθαϊδά της Γαλιλαίας, από όπου καταγόταν ο Ανδρέας και ο Πέτρος, ίσως και ο Βαρθολομαίος (Ιωάν.1,44). Το όνομά του είναι ελληνικό και σημαίνει τον φίλο των ίππων. Αυτό υποδηλώνει ότι ήταν ελληνιστής, δηλαδή Ιουδαίος εξελληνισμένος. Όπως είναι γνωστό η περιοχή της Γαλιλαίας ονομαζόταν «**Γαλιλαία των Εθνών**», διότι είχε εξελληνισθεί σε σημείο τέτοιο που οι υπόλοιποι Ιουδαίοι κατηγορούσαν τους κατοίκους αυτής της περιοχής για έκπτωση από την ορθοδοξία του Ιουδαϊσμού. Για κάποιους άλλους ο Φίλιππος ήταν Έλληνας προσήλυτος στον Ιουδαϊσμό. Αν αυτός ο ισχυρισμός είναι πραγματικός η σημασία είναι πολλή μεγάλη. Ο Φίλιππος είναι ο εκπρόσωπος του εθνισμού στη χορεία των μαθητών του Κυρίου!

Ο Φίλιππος ήταν πιθανότατα μαθητής του Ιωάννου του Προδρόμου και άρα είχε ακούσει για την επικείμενη έλευση του Μεσσία. Φαίνεται πως η προσδοκία του για τον αναμενόμενο Σωτήρα του κόσμου υπήρξε σφοδρή. Επίσης φαίνεται πως ο Φίλιππος συνδεόταν με τον Πέτρο και τον Ανδρέα και πως τους συνέδεαν οι κοινές μεσσιανικές τους ελπίδες.

Το Ευαγγέλιο μας πληροφορεί πως ο Ιησούς αναζητούσε τον Φίλιππο και τον βρήκε (Ιωάν.1,43). Αυτό σημαίνει πως γνώριζε προφανώς από τους άλλους δύο την μεσσιανική προσδοκία του και γι' αυτό τον αναζητούσε για να τον εντάξει στην ομάδα των μαθητών Του. Ο Φίλιππος είναι από τους πρώτους μαθητές που ακολούθησαν τον Κύριο. Είναι χαρακτηριστική η μαρτυρία του στον

φίλο του Ναθαναήλ: «**ον έγραψε Μωυσής εν τω νόμω και οι προφήται, ευρήκαμεν, Ιησούν τον υιόν Ιωσήφτον από Ναζαρέτ**» (Ιωάν.1,44). Τον διέκρινε η ειλικρίνεια και ο ενθουσιασμός για το έργο του θείου Διδασκάλου του. Ως ελληνιστής μεσολάβησε να πραγματοποιηθεί η συνάντηση των Ελλήνων με τον Κύριο (Ιωάν.12,20).

Σύμφωνα με αρχαία παράδοση ο Φίλιππος στάλθηκε να κηρύξει στην Φρυγία της Μ. Ασίας. Βρήκε μαρτυρικό θάνατο στην Ιεράπολη της Συρίας. Σταυρώθηκε με το κεφάλι προς τα κάτω. Η μνήμη του εορτάζεται στις 14 Νοεμβρίου.

6. Βαρθολομαίος ή Ναθαναήλ

Το όνομά του σημαίνει υιός του Θολομαίου. Οι πληροφορίες γι' αυτόν στην Καινή Διαθήκη και την εκκλησιαστική παράδοση είναι ελάχιστες. Το όνομά του αναγράφεται μόνον στην αναφορά των ονομάτων των δώδεκα αποστόλων (Ματθ.10,3.Μαρκ.3,18.Λουκ.6,14.Πραξ,1,13). Η Εκκλησία τον ταύτισε με τον Ναθαναήλ, του οποίου το όνομα αναφέρεται πάντοτε με αυτό του Φιλίππου. Καταγόταν από την Κανά της Γαλιλαίας. Προφανώς το όνομα Βαρθολομαίος χαρακτηρίζει το πατρώνυμο του Ναθαναήλ.

Ο εκκλησιαστικός ιστορικός Ευσέβιος αναφέρει την πληροφορία ότι ο Βαρθολομαίος κήρυξε στην Ινδία, όπου θανατώθηκε στην πόλη Ουρβανούπολη. Κάποιες άλλες πληροφορίες λένε πως κήρυξε στην Ευδαίμονα Αραβία, την Καραμανία και την Αιθιοπία. Σύμφωνα με άλλη παράδοση στα τέλη της ζωής του βρέθηκε να κηρύττει στη Μεγάλη Αρμενία, όπου συνελήφθη από τους ειδωλολάτρες και θανατώθηκε με σταυρικό θάνατο, με το κεφάλι προς τα κάτω, κατά διαταγή του βασιλιά Αστυάγη. Το λείψανό του κλείστηκε σε λίθινη σαρκοφάγο, ρίχτηκε σε θάλασσα και εκβράστηκε στις νήσους Λιπάρες. Η μνήμη του εορτάζεται στις 11 Ιουνίου.

7. Θωμάς

Το όνομά του στην αραμαϊκή γλώσσα «**Τέομα**» σημαίνει δίδυμος. Στο ιερό Ευαγγέλιο του δίδεται όντως η προσωνομία «**Δίδυμος**» (Ιωάν.11,16). Οι αγιογραφικές πληροφορίες για το Θωμά είναι σχετικά λίγες και γι' αυτό έχουν εγερθεί κατά καιρούς αυθαίρετες ερμηνείες για το πρόσωπό του. Προσπάθησαν να εντοπίσουν τίνος

δίδυμος αδελφός ή αδελφής υπήρξε. Κάποιοι τον ταυτίζουν με τον αναφερόμενο από τον Ματθαίο (13,55) αδελφόθεο Ιούδα. Μάλιστα οι πολέμιοι του Χριστού συγγραφείς υποστηρίζουν ότι αυτός υπήρξε δίδυμος αδελφός του Κυρίου, παρά τις αντίθετες μαρτυρίες των Ευαγγελίων, θέλοντας να πλήξουν την υπερφυσική ενανθρώπιση του Θεού Λόγου! Αρχαία παράδοση, την οποία αποδέχεται η Εκκλησία μας ο Θωμάς ήταν δίδυμος αδελφός κάποιας Λυδίας ή Λυσίας. Κάποιοι άλλη παράδοση αναφέρει ότι ήταν δίδυμος αδελφός κάποιου Ελεάζαρου.

Ο Θωμάς καταγόταν από την Αντιόχεια, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των μαθητών, που ήταν Γαλιλαίοι (Ιωάν.21,2). Κλήθηκε από τον Κύριο να τον ακολουθήσει και αυτός υπάκουσε (Ματθ.10,3.Μάρκ.3,18.Λουκ.6,15). Γενικά υπήρξε από τους πιο αφοσιωμένους μαθητές, τον οποίο διέκρινε το θάρρος. Όταν οι άλλοι μαθητές προσπαθούσαν να αποτρέψουν το Χριστό να μεταβεί στη Βηθανία να αναστήσει το Λάζαρο, για το φόβο κακοποιήσεώς τους από τους φανατικούς Ιουδαίους, ο Θωμάς αψηφώντας τον κίνδυνο τους είπε: **«άγωμεν και ημείς ίνα αποθάνωμεν μετ' αυτού»** (Ιωάν.11,16). Ταυτόχρονα υπήρξε και σχετικά ορθολογιστής. Στο Μυστικό Δείπνο δε δίστασε να ρωτήσει τον Κύριο: **«Κύριε, ουκ οίδαμεν που υπάγεις και πως δυνάμεθα την οδόν ειδέναι;»** (Ιωάν.14,5). Επίσης ήταν και σκεπτικιστής και δύσπιστος. Για να πιστέψει στην Ανάσταση του Κυρίου ζήτησε να έχει απτή βεβαίωση, να ψηλαφίσει με τα ίδια του τα χέρια τις πληγές του διδασκάλου του. Μετά την ψηλάφηση ομολόγησε με ενθουσιασμό και αυθορμητισμό: **«Ο Κύριός μου και ο Θεός μου»** (Ιωάν.20,28).

Αρχαία παράδοση αναφέρει ότι κήρυξε το Ευαγγέλιο στην Περσία και την αχανή χώρα των Ινδιών. Ως τα σήμερα θεωρείται ο φωτιστής των χωρών αυτών. Το τέλος της ζωής του υπήρξε μαρτυρικό. Οι φανατικοί ειδωλολάτρες τον θανάτωσαν δια λογχισμού. Η μνήμη του εορτάζεται στις 6 Οκτωβρίου.

Στο όνομα του Θωμά έχουν διασωθεί τρία απόκρυφα κείμενα του 2^{ου} μ. Χ. αιώνα. Πρόκειται αναμφίβολα για ψευδεπίγραφα κείμενα αρχαίων αιρετικών γνωστικών, οι οποίοι θέλοντας να δώσουν κύρος στις αιρετικές τους δοξασίες, τις απέδωσαν στον απόστολο Θωμά.

8. Ματθαίος

Το όνομά του είναι συγκεκριμένος τύπος του Ματθαία, που σημαίνει «δώρο Θεού». Καταγόταν από την Γαλιλαία και ήταν γιος του Αλφαίου του επονομαζόμενου Λευί (Μάρκ.2,14.Λουκ.5,27). Δε γνωρίζουμε αν πρόκειται για τον πατέρα του Ιακώβου του λεγομένου μικρού, μάλλον πρόκειται για άλλο πρόσωπο.

Κατοικούσε στην Καπερναούμ και ασκούσε το επάγγελμα του τελώνη, δηλαδή εργολάβου φοροεισπράκτορα για λογαριασμό των Ρωμαίων κατακτητών. Οι τελώνες ήταν συνήθως άνθρωποι σκληροί, απάνθρωποι και άπληστοι. Συχνά προέβαιναν σε πράξεις αδικίας και εκβιασμών, έχοντας ως κάλυψη τις ρωμαϊκές αρχές. Γι' αυτούς τους λόγους περιφρονούνταν από τους Ιουδαίους.

Η Καπερναούμ ήταν μια σπουδαία εμπορική πόλη, η οποία απέφερε μεγάλα οφέλη στον τελώνη Ματθαίο. Όμως, από ότι φαίνεται, αυτός ήταν καλοπροαίρετος άνθρωπος και ίσως είχε ακούσει για το κήρυγμα του Ιησού. Όταν κάποια ημέρα περνούσε ο Κύριος από την Καπερναούμ, είδε τον Ματθαίο **«καθήμενον επί το τελώνιον»** και του είπε: **«ακολούθει μοι»** και τότε αμέσως αυτός σηκώθηκε και τον ακολούθησε (Ματθ.9,9). Ύστερα τον προσκάλεσε στον οίκο του, όπου του παρέθεσε πλούσιο γεύμα για να τον ευχαριστήσει για την τιμή που του έκαμε να του μιλήσει και να τον καλέσει κοντά Του (Λουκ.5,29). Το γεύμα προφανώς έγινε και για να αποχαιρετήσει τους συνεργάτες του, αφού άφησε για πάντα το τελώνιο και τις αμαρτωλές συναλλαγές και προσκολήθηκε για πάντα στο Χριστό, αφού **«πολλοί τελώναι και αμαρτωλοί ελθόντες συνανέκειντο τω Ιησού και τοις μαθηταίς αυτού»** (Ματθ.9,10).

Η κατοπινή ζωή του κοντά στο Χριστό δε θύμιζε σε τίποτε την προηγούμενη αμαρτωλή βιωτή του. Υπήρξε ένας συνετός και πιστός μαθητής του Κυρίου. Μετά την Πεντηκοστή λέει η παράδοση ότι κήρυττε για δώδεκα έτη στην Παλαιστίνη και κατόπιν πορεύτηκε στα έθνη. Κήρυξε με θέρμη στην Αιθιοπία, στην Αραβία, στην Περσία, στη Μηδία και ίσως την Μακεδονία. Τελεύτησε τη ζωή του με μαρτύριο, άγνωστο όμως που. Η μνήμη του τιμάται στις 16 Νοεμβρίου.

Ο απόστολος Ματθαίος είναι σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας ο συγγραφέας του πρώτου Ευαγγελίου. Γράφηκε από αυτόν με σκοπό να κάνει γνωστό στους ομοφύλους του Εβραίους ότι

ο αναμενόμενος Μεσσίας της Παλαιάς Διαθήκης είναι ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ.

9. Ιάκωβος ο του Αλφαίου ή μικρός

Έτερο πρόσωπο από τη χορεία των αποστόλων με το όνομα αυτό. Για να διακρίνεται από τον Ιάκωβο του Ζεβεδαίου αποκαλούνταν ο του Αλφαίου ή μικρός. Ήταν υιός του Αλφαίου ή Κλεόπα (Ματθ.10,3.Μαρκ.3,18.Λουκ.6,15.Πραξ.1,13) και της Μαρίας, συγγενούς της Θεομήτορος (Ματθ.27,56.Μαρκ.15,15,40.Λουκ.24,10). Κάποιοι υποστηρίζουν ότι ήταν αδελφός του Ματθαίου, λόγω συνωνυμίας των πατέρων τους Αλφαίου, μάλλον πρόκειται για άλλο πρόσωπο. Κάποιοι άλλοι τον ταυτίζουν εσφαλμένα με τον Αδελφόθεο Ιάκωβο.

Δυστυχώς δε γνωρίζουμε περισσότερα για τη ζωή του. Η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Οκτωβρίου.

10. Θαδδαίος ή Λεββαίος

Το όνομα του αποστόλου Θαδδαίου αναφέρεται από τον Ευαγγελιστή Μάρκο (3,18). Ο Ματθαίος τον αναφέρει ως Λεββαίο, του οποίου το Θαδδαίος είναι επώνυμο. Συνδυάζοντας όμως τους καταλόγους του Ευαγγελίου του Λουκά (6,16) και των Πράξεων (1,13) συμπεραίνουμε ότι τα τρία αποστολικά ονόματα Θαδδαίος, Λεββαίος και Ιούδας είναι το ίδιο πρόσωπο. Άρα το πραγματικό όνομά του ήταν Ιούδας και το Λεββαίος και Θαδδαίος ήταν το επώνυμό του.

Κάποιοι θέλουν να ταυτίσουν τον Ιούδα – Θαδδαίο με τον αδελφόθεο Ιούδα, ο οποίος έγραψε και την ομώνυμη Καθολική Επιστολή. Αυτό είναι αμφίβολο και αυθαίρετη υπόθεση, χωρίς σοβαρά ερείσματα στα αγιογραφικά κείμενα και την εκκλησιαστική παράδοση.

Περαιτέρω πληροφορίες για το βίο και τη δράση του αποστόλου Θαδδαίου είναι ελάχιστες. Στο όνομά του κυκλοφόρησε το 2^ο ή 3^ο αιώνα απόκρυφο κείμενο με τίτλο: «**Αποστόλου Θαδδαίου ή Λεββαίου Πράξεις**», που είναι καλλίτερα γνωστό ως «**Εδεσσηνά Πράξεις**». Αυτό απηχεί ίσως αρχαία παράδοση ότι ο Θαδδαίος κήρυξε στα μέρη της Εδέσσης στη Μεσοποταμία. Αυτό ενισχύει το

γεγονός της ευλάβειας προς το πρόσωπό του από τους Χριστιανούς της περιοχής αυτής. Η μνήμη του εορτάζεται στις 21 Αυγούστου.

11. Σίμων ο Καναναίος ή Ζηλωτής

Ο απόστολος Σίμων είχε την επωνυμία Καναναίος, ή Κανανίτης, το οποίο δεν ήταν δηλωτικό της καταγωγής του από την Χαναάν ή την Κανά της Γαλιλαίας. Η λέξη «**Καναναίος**» είναι Χαλδαϊκή και σημαίνει «**Ζηλωτής**». Πράγματι ο Λουκάς τον προσονομάζει ως «**Ζηλωτή**» (Λουκ.6,15. Πράξ.1,13). Οι ζηλωτές αποτελούσαν μια ξεχωριστή κοινωνική τάξη στην ιουδαϊκή κοινωνία στα χρόνια του Χριστού. Αποτελούνταν από λαϊκούς αγωνιστές, οι οποίοι μάχονταν εναντίον των Ρωμαίων κατακτητών, συνεχίζοντας την παράδοση των Μακκαβαίων επαναστατών. Όμως συχνά, πολλοί από αυτούς, εκμεταλλεύονταν τον απελευθερωτικό αγώνα και καταντούσαν τύραννοι του ιδίου του λαού τους. Προέβαιναν σε παράνομες πράξεις βίας και ληστειών για ίδιο όφελος και γι' αυτό τον 1^ο μ. Χ. αιώνα είχε αναπτυχθεί λαϊκή δυσαρέσκεια κατά του κινήματος των ζηλωτών. Οι συσταυρούμενοι με τον Κύριο ληστές ήταν ζηλωτές.

Δε γνωρίζουμε αν ο Σίμων ανήκε στην μερίδα των ζηλωτών ή προέρχονταν από αυτό. Το πιο πιθανό είναι να προέρχονταν από τους ζηλωτές. Σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να ανήκε ταυτόχρονα και στους ζηλωτές, διότι το ζηλωτικό κίνημα ήταν αντίθετο με την διδασκαλία του Χριστού. Υπάρχει και μια άλλη υπόθεση για τον Σίμωνα. Είναι πιθανό να μην είχε καμιά σχέση με τους ζηλωτές και το προσωνύμιο «**Ζηλωτής**» να σήμαινε τον ένθερμο μαθητή του Χριστού.

Κάποιοι ταυτίζουν τον Σίμωνα με τον νημφίο του γάμου της Κανά, όπου ο Κύριος έκαμε το πρώτο θαύμα Του, μεταβάλλοντας το νερό σε κρασί (Ιωάν.2,1-11). Ο ισχυρισμός αυτός δεν έχει κανένα ιστορικό έρεισμα και πρόκειται για αυθαίρετη υπόθεση.

Δεν υπάρχουν επαρκείς πληροφορίες για τη δράση του Σίμωνα. Η μνήμη του εορτάζεται στις 10 Μαΐου.

12. Ματθίας

Ο απόστολος Ματθίας είναι ο δωδέκατος απόστολος, ο οποίος εκλέχτηκε από τους έντεκα αποστόλους για να πάρει τη θέση του προδότη μαθητή Ιούδα του Ισκαριώτη. Αμέσως μετά τη θεία

Ανάληψη συγκεντρώθηκαν οι απόστολοι και κατά προτροπή του Πέτρου **«έστησαν δύο άνδρες, τον Ιωσήφ τον καλούμενον Βαρσαββάν, ος επεκλήθη Ιούστος, και Ματθίαν, και προσευξάμενοι είπον' συ Κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ανάδειξον όν εξελέξω εκ τούτων των δύο ένα, λαβείν τον κλήρον της διακονίας ταύτης και αποστολής, εξ' ής παρέβη Ιούδας πορευθήναι εις τον τόπον τον ίδιον»** (Πράξ.1,23-26). Έριξαν λοιπόν κλήρους. **«Ο κλήρος έπεσεν επί Ματθίαν, και συγκατεψηφίσθη μετά των ένδεκα αποστόλων»** (Πράξ.1,26).

Η Καινή Διαθήκη δεν αναφέρει τίποτε άλλο για τον απόστολο Ματθία. Κατά πάσα πιθανότητα ανήκε στον ευρύτερο κύκλο των 70 αποστόλων. Αρχαιότατη εκκλησιαστική παράδοση αναφέρει πως κήρυξε κατ' αρχήν στην Ιουδαία και κατόπιν πήγε στην Αιθιοπία, όπου βρήκε μαρτυρικό σταυρικό θάνατο από τους ειδωλολάτρες της χώρας αυτής. Άλλη παράδοση αναφέρει πως θανατώθηκε στη Σεβαστούπολη και άλλη στην Ιερουσαλήμ. Η μνήμη του εορτάζεται στις 9 Αυγούστου.

Ο Απόστολος Παύλος

Ο μέγας Απόστολος των Εθνών Παύλος δεν ανήκε στη χορεία των δώδεκα Αποστόλων. Δε γνώρισε τον Κύριο όσο ζούσε στη γη, αλλά αποκαλύφτηκε κατόπιν σε αυτόν και κλήθηκε να γίνει απόστολός Του, όντας αυτός πολέμιος της Εκκλησίας.

Η Εκκλησία μας χαρακτήρισε τον Απόστολο Παύλο ως τον **«Πρώτον μετά τον Ένα»**, δηλαδή τον σημαντικότερο άνδρα επί γης μετά τον Χριστό και ως το «πολύτιμο σκεύος Χριστού». Δίκαια, διότι ο μέγας αυτός Απόστολος προσέφερε στην Εκκλησία του Χριστού τις πιο ανεκτίμητες υπηρεσίες της ιστορίας Της! Αυτός είναι ο ουσιαστικός θεμελιωτής Της στα έθνη, ως τα πέρατα της οικουμένης!

Τις πληροφορίες για τον βίο και το έργο του μεγάλου Αποστόλου αντλούμε από το βιβλίο των **«Πράξεων των Αποστόλων»** και από τις Επιστολές του, αλλά και από άλλες αρχαιότατες εξωβιβλικές μαρτυρίες. Αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής χωρία: Πραξ.9,1-29, 22,3-21,26,9-20, Γαλ.1,13-24, Α' Κορ.15,8, Εφ.3,8, Φιλιπ.3,12, κλπ. Το ιεραποστολικό του έργο περιγράφεται στα κεφάλαια 13^ο - 28^ο του βιβλίου των **«Πράξεων των Αποστόλων»**.

Γεννήθηκε γύρω στο 15 μ.Χ. στην Ταρσό της Κιλικίας από Ιουδαίους γονείς, οι οποίοι κατάγονταν από την φυλή του Βενιαμίν. Ονομαζόταν Σαούλ ή Σάυλος και επίσης είχε και το ρωμαϊκό όνομα Παύλος. Οι εύποροι γονείς του έδωσαν στον φιλομαθή γιο τους υψηλή παιδεία. Επίσης το αξιόλογο ελληνιστικό πνευματικό κλίμα της Ταρσού επέδρασαν θετικά στην διαμόρφωση της προσωπικότητάς του. Τόσο ο πατέρας του όσο και ο Παύλος ανήκε στην αίρεση των Φαρισαίων. Αυτό σημαίνει ότι από μικρός είχε καλλιεργήσει στην ανήσυχη ψυχή του θέρμη και ζήλο για την πίστη του.

Γύρω στο 34 μ.Χ. βρέθηκε στην Ιερουσαλήμ να σπουδάζει κοντά στον ονομαστό νομοδιδάσκαλο Γαμαλιήλ (Πράξ.22,3). Ο νεαρός φαρισαίος μαθητής έδειξε ιδιαίτερο ζήλο για τη διάσωση της θρησκείας του. Τον συναντούμε συμμετοχο στον λιθοβολισμό του Πρωτομάρτυρα Στεφάνου (Πραξ.7,54) και λίγο αργότερα φανατισμένο διώκτη των Χριστιανών. Διαβάζουμε στο ιερό κείμενο: **«Σάυλος ελυμαίνετο την εκκλησίαν κατά τους οίκους εισπορευόμενος, σύρων τε άνδρας και γυναίκας παρεδίδου εις φυλακήν»** (Πραξ.8,3). Εξαιτίας του υπέρμετρου μάλιστα ζήλου του και του μίσους κατά των πιστών του Ιησού, ζήτησε από τον αρχιερέα να τεθεί επικεφαλής αποσπάσματος, το οποίο θα βάδιζε προς τη Δαμασκό, προκειμένου να τιμωρήσει παραδειγματικά τους εκεί Ιουδαίους που είχαν γίνει Χριστιανοί και να τους σύρει δεμένους στην Ιερουσαλήμ (Πραξ.9,1).

Όμως καθ' οδόν έγινε το μεγάλο θαύμα. Ο διώκτης Παύλος είδε ένα εκτυφλωτικό φως, το οποίο τον έριξε από το άλογο και τον τύφλωσε. Ταυτόχρονα άκουσε μια φωνή να του λέγει: **«Σαούλ, Σαούλ, τι με διώκεις;»**. Ο τρομοκρατημένος Παύλος ρώτησε: **«Τις ει, Κύριε;»** και απάντησε: **«Εγώ ειμι Ιησούς ον συ διώκεις' αλλά ανάστηθι και είσελθε εις την πόλιν, και λαληθήσεται σοι τι σε δει ποιείν»** (Παρξ.9,4-6). Το συγκλονιστικό αυτό γεγονός συντάραξε κυριολεκτικά τον Παύλο, μετανόησε και αφού μπήκε στην πόλη συναντήθηκε με τον επί κεφαλής της Εκκλησίας Ανανία, ο οποίος τον θεράπευσε από την τύφλωση, τον κατήχησε και τον βάπτισε. Το γεγονός αυτό έγινε χρονολογικά πιθανότατα το 36 μ.Χ.

Από τότε ο Παύλος έθεσε τον εαυτό του στην υπηρεσία της Εκκλησίας. Ύστερα από μια επιμελή προετοιμασία ανέλαβε να εκχριστιανίσει τους εθνικούς, δηλαδή τους μη Ιουδαίους.

Με συνοδεία άξιων συνεργατών, όπως του Βαρνάβα και του Μάρκου ως ένα σημείο, ο Παύλος ξεκίνησε το 48 μ.Χ. την πρώτη μεγάλη αποστολική περιοδεία του, η οποία περιγράφεται λεπτομερώς στα 13^ο και 14^ο κεφάλαια των **«Πράξεων των Αποστόλων»**. Πρώτος σταθμός τους ήταν η Σαλαμίνα και ύστερα η Πάφος της Κύπρου, όπου κήρυξαν και ίδρυσαν εκκλησίες. Κατόπιν διάβηκαν στην Μικρά Ασία και περιόδευσαν στις πόλεις Πέργη της Παμφυλίας, στην Αντιόχεια της Πισιδίας, στο Ικόνιο, τα Λύστρα, την Δέρβη και αλλού. Παρ' όλες τις δυσκολίες που συνάντησαν και τις διώξεις που υπέστησαν, το κήρυγμά τους σημείωσε επιτυχία. Σε όλες τις πόλεις ίδρυσαν τοπικές εκκλησίες. Μέσω της Αττάλειας επέστρεψαν στην Αντιόχεια, όπου **«συναγαγόντες την εκκλησίαν ανήγγειλαν όσα εποίησεν ο Θεός μετ' αυτών και ότι ήνοιξε τοις έθνεσι θύραν πίστεως»** (Πραξ.14:27).

Στη συνέχεια έλαβε μέρος στην Σύνοδο της Ιερουσαλήμ (48 μ.Χ.), η οποία έλυσε σοβαρά θέματα ιεραποστολής (Πράξ.15^ο κεφ.). Σε αυτή ο Παύλος έπαιξε καθοριστικό ρόλο. Κατόρθωσε να πείσει ότι η αποστολή του Ιουδαϊσμού τελείωσε και πως η χάρη του Θεού έρχεται σε κάθε άνθρωπο, που συντάσσεται με το Χριστό.

Ύστερα με συνεργάτη του τον Σίλα αναχώρησε για την δεύτερη αποστολική περιοδεία του, η οποία περιγράφεται στα 16^ο, 17^ο και 18^ο κεφάλαια των **«Πράξεων των Αποστόλων»**. Μέσω της Συρίας και Κιλικίας περιόδευσε τις πόλεις της Ασίας Δέρβη και Λύστρα. Εκεί συνάντησε τον ευσεβή και ένθερμο νέο Τιμόθεο, το οποίο πήρε και αυτόν μαζί του. Διάβηκαν την Φρυγία, την Γαλατία, έφτασαν στην Μυσία και κατόπιν στην Τρωάδα. Κατόπιν οράματος πέρασαν στην Μακεδονία και ίδρυσαν εκκλησίες στους Φιλίππους, την Θεσσαλονίκη, την Βέροια, την Αθήνα και την Κόρινθο, στην οποία έμειναν περίπου ενάμισι χρόνο στο σπίτι του Ακύλα και της Πρίσκilas. Με το τέλος και της δεύτερης περιοδείας ο Παύλος έφτασε στην Έφεσο και από εκεί μέσω Καισάρειας στην Ιερουσαλήμ. Κατόπιν επέστρεψε στην Αντιόχεια για ανάπαυση.

Σύντομα ανέλαβε να επιτελέσει και την Τρίτη αποστολική περιοδεία του. Περιγράφεται στα 19^ο και 20^ο κεφάλαια των

«Πράξεων των Αποστόλων». Επισκέφτηκε την Γαλατία, την Φρυγία και κατέληξε στην Έφεσο, όπου έμεινε τρία χρόνια διδάσκοντας και στηρίζοντας την εκκλησία της μεγάλης ασιατικής αυτής πόλεως. Μετά ήλθε στην Τρωάδα, πέρασε ξανά στους Φιλίππους, στην Θεσσαλονίκη, στην Βέροια, ίσως στην Ήπειρο και τερμάτισε στην Κόρινθο, όπου έμεινε τρεις μήνες.

Μέσω Τρωάδος, Μιλήτου και Καισάρειας έφτασε και πάλι στην Ιερουσαλήμ. Εκεί συνελήφθη ως ταραχοποιός και οδηγήθηκε σε δίκη (Πράξ.21^ο κεφ.). Ως ρωμαίος πολίτης (Ρωμ.11,1) απαίτησε να δικαστεί στο αυτοκρατορικό δικαστήριο της Ρώμης. Γι' αυτό αναχώρησε δέσμιος ακτοπλοϊκώς για την πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας. Κοντά στη νήσο Μελίτη ναυάγησε το πλοίο και βγήκαν στην ξηρά όπου κήρυξε και ίδρυσε και εκεί εκκλησία. Τελικά έφθασε στη Ρώμη, όπου ύστερα από δύο χρόνια σχετικού περιορισμού δικάστηκε και αθωώθηκε (Πράξ.27^ο και 28^ο κεφ.). Στο σημείο αυτό τελειώνει και το ιερό βιβλίο των **«Πράξεων των Αποστόλων».**

Από την Ρώμη έπλευσε στην Κρήτη, όπου αφήκε επίσκοπο τον εκλεκτό και πιστό συνεργάτη του Τίτο, ανέβηκε στην Κόρινθο, στην Μακεδονία και επισκέφτηκε πιθανότατα την Νικόπολη της Ηπείρου το Φθινόπωρο του 66 μ.Χ., όπου και παραχείμασε (Τιτ.3,12). Μετά πέρασε και πάλι στην Ασία, όπου αφήκε τον αγαπητό του συνοδό Τιμόθεο, αφού τον κατέστησε επίσκοπο στην Έφεσο. Η τέταρτη και τελευταία περιοδεία του μεγάλου αποστόλου τερματίστηκε στην Δύση. Έφτασε σύμφωνα με μαρτυρία του αγίου Κλήμεντα Ρώμης στις εσχατιές της Δύσης, στην Ισπανία. Κατόπιν κατάκοπος και τσακισμένος από τις κακουχίες κατέληξε στην Ρώμη. Κατάλαβε το τέλος του και έγραψε στον αγαπημένο του μαθητή Τιμόθεο:

«εγώ ήδη σπένδομαι και ο καιρός της εμής αναλύσεως εφέστηκε» (Β'Τιμ.4,6-8). Οι διωγμοί κατά των Χριστιανών, που είχε κηρύξει ο παράφρονas Νέρων βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη. Ο Παύλος κατέστη ο κύριος στόχος των ειδωλολατρών δημίων. Έτσι γύρω στο 67 μ.Χ. συνελήφθη και αποκεφαλίσθηκε, σφραγίζοντας έτσι το τιτάνιο ιεραποστολικό του έργο με το μαρτύριό του.

Ο μεγάλος αυτός Απόστολος μας άφησε και δεκατέσσερις επιστολές, οι οποίες κατέχουν σπουδαία θέση στον Κανόνα της Καινής Διαθήκης. Αυτές είναι: 1) προς Ρωμαίους, 2) προς Κορινθίους

Α΄, 3) προς Κορινθίους Β΄ 4) προς Γαλάτας, 5) προς Εφεσίους, 6) προς Φιλιππησίους, 7) προς Κολασσαείς, 8) προς Θεσσαλονικείς Α΄, 9) προς Θεσσαλονικείς Β΄, 10) προς Τιμόθεον Α΄, 11) προς Τιμόθεον Β΄, 12) προς Τίτον, 13) προς Φιλήμονα και 14) προς Εβραίους.

Η σεπτή του μνήμη εορτάζεται ομού με του άλλου κορυφαίου απόστολου Πέτρου στις 29 Ιουνίου.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπως όλες οι θρησκείες, οι φιλοσοφίες, οι διάφορες κοινωνικές ομάδες έχουν τις δικές τους προσωπικότητες, οι οποίες συνέβαλλαν στη διαμόρφωσή τους έτσι και η αγία μας Εκκλησία έχει τα δικά της ιερά πρόσωπα, τα οποία έθεσαν την προσωπική τους σφραγίδα στη θεμελίωση, την ανάπτυξη και την εδραίωσή της σωστικής της παρουσίας στον κόσμο. Είναι τα αμέτρητα νέφη των αγίων της, οι οποίοι στο δισχιλιόχρονο διάβα της έδωσαν, δίνουν και θα δίνουν τον «καλόν αγώνα» () για να επικρατήσει το θέλημα του Θεού «ως εν ουρανών και επί της γης» (Ματθ.), να επεκταθεί η Βασιλεία Του σε όλους τους κόσμους, να εξοβελιστεί το παρείσακτο κακό από τη θεία δημιουργία μαζί με τον ενσάρκωτή του το διάβολο. Αγωνίστηκαν και αγωνίζονται να τύχουν όλες οι ανθρώπινες υπάρξεις της εν Χριστώ απολυτρώσεως και να ανυψωθεί το ανθρώπινο γένος στον θεόδοτο στόχο του, στην κατά χάριν θέωσή του.

Πρωτοπόροι σε αυτόν τον τιτάνιο αγώνα υπήρξαν οι άγιοι Απόστολοι, οι οποίοι εστάλησαν από τον Κύριο «**εν μέσω λύκων**» (Ματθ.10,16) για να αναγγείλουν το ευαγγέλιο της σωτηρίας σε όλα τα έθνη. Δηλαδή να γνωρίσουν στην «**εν σκότει και σκιά θανάτου**» (Ματθ.4,16) καθημένη ανθρωπότητα ότι ο μεγάλος Θεός της αγάπης ευδόκησε να σωθεί ο κόσμος διά του Ιησού Χριστού. Να διακηρύξουν με όλη τη δύναμη της ψυχής τους πως «**ουκ έστι εν άλλω ουδενί η σωτηρία**» (Πραξ.4,12), καταδεικνύοντας τα εγκόσμια σχήματα ανεπαρκή να σώσουν πραγματικά και καθολικά το ανθρώπινο γένος. Δεν είχαν φήμη, ούτε χρήματα, ούτε μόρφωση, ούτε ευγενική καταγωγή, ούτε συστάσεις, ούτε καμιά άλλη βοήθεια όταν στάλθηκαν στα έθνη. Είχαν όμως κάτι ασύγκριτα ανώτερο από όλα αυτά: τη ζέση του Παναγίου Πνεύματος, το Οποίο τους μεταμόρφωσε κατά την αγία ημέρα της Πεντηκοστής στο υπερώο της Ιερουσαλήμ και τους κατέστησε πολύτιμα δοχεία της χάρητός

Του, ολόφωτους νοητούς φωστήρες, αστραφτερά ορόσημα για τους λαούς του κόσμου. Είχαν επίσης και κάτι άλλο, το ίδιο σημαντικό: τη συγκλονιστική εμπειρία της τριετούς μαθητείας τους κοντά στον Κύριο Ιησού Χριστό, της παναγίας ζωής Του, της υπερτέλειας διδασκαλίας Του, των άπειρων θαυμάτων Του και πάνω απ' όλα της λαμπροφόρου αναστάσεώς Του από τους νεκρούς. Έχοντας αυτά τα πνευματικά εφόδια κατόρθωσαν το ακατόρθωτο: να καταυγάσουν και να μεταμορφώσουν την ανθρωπότητα. Πέτυχαν σε ελάχιστο χρόνο αυτό που δεν πέτυχε η ανθρώπινη δύναμη και διανόηση από την αρχή της ιστορίας, αλλάζοντάς κυριολεκτικά τον ρου της!

Αυτό βεβαίως δεν κατορθώθηκε χωρίς τίμημα. Το έργο της μεταμορφώσεως του κόσμου επισφραγίστηκε με το τίμιο αίμα τους. Οι άγιοι Απόστολοι κατέχουν στη χωρία των αγίων της Εκκλησίας μας διπλή τιμητική ιδιότητα: του Αποστόλου και του Μάρτυρα, γι' αυτό και απολαμβάνουν τέτοιας μεγάλης τιμής από τους πιστούς!

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΒΥΡΩΝΙΩΝ